

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 227815 18 Rev
Sarajevo, 11.12.2018. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amre Hadžimustafić, kao predsjednice vijeća, Snježane Malešević i Fatime Mrdović, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice N.T. iz S... koju zastupa punomoćnik A. F., advokat, protiv tužene Agencije... koju zastupa punomoćnik N.V., advokat, radi diskriminacije i naknade štete, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 227815 13 Rsž od 12.05.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 11.12.2018. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 227815 12 Rs od 28.02.2013. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da je tužena nad njom izvršila diskriminaciju na osnovu člana 2. i 3. Zakona o zabrani diskriminacije BiH, koja se sastoji u tome što tužiteljica nije raspoređena u Ured direktora na radno mjesto rukovodilac Ureda i pored toga što je zadovoljila uslove propisane Pravilnikom o sistematizaciji poslova Agencije ... i od zaposlenja u Agenciji od ... godine obavljala je dio poslova iz djelokruga nadležnosti rukovodioca Ureda, nego je na to radno mjesto raspoređena zaposlenica koja ne ispunjava uslove propisane Pravilnikom o sistematizaciji poslova u pogledu stručne spreme, niti u pogledu radnog iskustva, te je navedenom radnjom raspoređivanja izvršena diskriminacija iz razloga što je tužiteljica stavljena u nepovoljan položaj u odnosu na drugu zaposlenicu, različitim postupanjem i neravnopravnim tretmanom, odnosno davanjem prednosti prilikom raspoređivanja na radno mjesto zaposlenici koja nije ispunjavala propisane uslove za radno mjesto rukovodioca Ureda. Slijedom navedenog, tužiteljica je tražila da se otkloni diskriminacija na način da se raspori tužiteljica na traženo radno mjesto ili da joj se ponudi raspoređivanje na drugo odgovarajuće radno mjesto u skladu sa Pravilnikom o sistematizaciji poslova, uzimajući u obzir njeno radno iskustvo, stečena znanja i obrazovanje i da joj se nadoknadi šteta koju je pretrpila zbog diskriminiranog položaja, koja se sastoji u isplati razlike plaće između one koju prima i one koju bi primala da nije došlo do diskriminacije u mjesečnom iznosu od 600,00 KM počev od ... godine

uključujući i zakonske zatezne kamate, koje će se obračunati za svaki mjesec za sumu koja se uvećava mjesečno, za mjesečni iznos razlike plaće.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 227815 13 Rsž od 12.05.2015. godine žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavila tužiteljica zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da ovaj sud usvoji reviziju i pobijanu presudu preinači tako što će usvojiti tužbeni zahtjev, ili da ukine pobijanu presudu i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje, uz naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 421,20 KM.

Tužena je u odgovoru na reviziju predložila da se revizija odbije.

Ispitujući drugostepenu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti u smislu odredbe iz člana 241. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05 i 19/06 – dalje: ZPP), koji se u konkretnom postupku primjenjuje na osnovu odredbe člana 106. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ broj 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Neosnovan je prigovor iz revizije da je drugostepeni sud učinio povredu odredaba parničnog postupka čl. 209. ZPP, u vezi sa članom 221. ZPP.

Rješavajući o žalbi tužiteljice drugostepeni sud je u smislu člana 221. ZPP ispitao prvostepenu presudu i ocijenio žalbene navode koji su od odlučnog značaja sa aspekta predmeta spora (čl. 231.ZPP). Pri tome je drugostepeni sud je izveo valjan zaključak da su dokazi izvedeni pred prvostepenim sudom ocijenjeni u skladu sa članom 8. ZPP i da prvostepeni sud nije povrijedio odredbe parničnog postupka u smislu člana 191. stav 4. ZPP.

Suprotno prigovoru revidenta i po ocjeni ovog suda pravilan je zaključak drugostepenog suda da obrazloženje prvostepene presude po svom sadržaju odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP, jer sadrži jasne i potpune razloge zbog čega je sud odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan. Prema tome, ne stoji prigovor da je pobijana presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 221. ZPP.

Nije osnovan ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova, za koja je vezan ovaj revizijski sud, proizlazi da je tužiteljica zasnovala radni odnos dana ... godine u Sektoru ... – Odjel ..., na radnom mjestu – stručni saradnik za U momentu zasnivanja radnog odnosa tužiteljica je imala stečeno zanimanje diplomirani pravnik, a kasnije je magistrirala i upisala doktorski studij na fakultetu u Z.... Dana ... godine, tužiteljica je zaključila ugovor o radu na neodređeno vrijeme, po kojem je raspoređena u Sektor ... Odjel ... i

po kojem ugovoru je bila obavezna obavljati poslove pripreme prijedloga općih i pojedinačnih akata tužene, pratiti primjenu istih, vršiti pravno tehničku obradu propisa u slučaju kada ih pripremaju druge organizacione jedinice tužene, odgovarati na složenije upite banaka, MKO i Lizing društava, te drugih pravnih i fizičkih lica koji se odnose na primjenu propisa iz oblasti bankarstva, mikrokreditiranja i lizinga, učestvovati po potrebi u postupku kontrole banaka, MKO i Lizing društava, saradivati sa drugim organizacionim jedinicama tužene, sa drugim institucijama na osnovu ovlaštenja rukovodioca odjela, te obavljati i druge poslove po nalogu rukovodioca odjela. Za to radno mjesto tužiteljici je ugovorom o radu od ... godine, utvrđen koeficijent za obračun plaća u visini od 5,5. Dana ... godine tužiteljica je podnijela molbu za raspoređivanje na radno mjesto rukovodioca Ureda direktora, cijeneći da zadovoljava sve uslove propisane Pravilnikom o sistematizaciji poslova tužene, jer ima VSS društvenog smjera-pravni, ekonomski, filozofski ili političkih nauka, tri godine radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima, aktivno znanje engleskog jezika, poznavanje rada na računaru. Tužiteljica nije raspoređena na radno mjesto rukovodilac Ureda direktora, već je na to radno mjesto raspoređena je zaposlenica S.B., sa višom stručnom spremom-ekonomist. S.B. je počela raditi na tom radnom mjestu dana ... godine, a tužiteljica je za njeno imenovanje saznala dana ... godine na sjednici Upravnog odbora. S.B. je bila zaposlena kao prevodilac od ... godine do ... godine u Organizaciji ... - projekat bankarske supervizije i radila na radnom mjestu prevodilac engleskog jezika, a radni odnos kod tužene zasnovala dana ... godine kao prevodilac u Uredu za Aneksom ugovora o radu na neodređeno vrijeme od ... godine, tužena je izvršila izmjenu osnovnog ugovora o radu S.B., koju je rasporedila na radno mjesto rukovodilac Ureda direktora, sa primjenom od ... godine i koeficijentom za obračun plaća od 6,1. Tužiteljica se dana ... godine obratila Instituciji ... žalbom, radi diskriminacije, koji nakon provedenog postupka, nisu utvrdili povrede odredaba Zakona o zabrani diskriminacije BiH u smislu različitog postupanja, ali su dali preporuku da tužena razmotri razvrstavanje radnih mjesta po platnim razredima u cilju osiguranja pravične naknade.

U iznesenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji, po ocjeni nižestepenih sudova, neosnovan je zahtjev tužiteljice jer nije izvršena diskriminacija nad tužiteljicom u smislu odredaba člana 2. i 3. Zakona o zabrani diskriminacije, time što tužena nije prekršila princip jednakog postupanja izborom druge zaposlenice na poziciju rukovodioca Ureda direktora. Odbijen je i zahtjev za otklanjanje diskriminacije rasporedom tužiteljice na traženo radno mjesto ili drugo odgovarajuće, kao i zahtjev za naknadu štete u vidu razlike plaće koju bi tužiteljica ostvarila da je raspoređena na navedeno radno mjesto.

Izloženo stanovište nižestepenih sudova i ovaj sud prihvata kao pravno utemeljeno.

Suprotno prigovoru revidenta, po ocjeni i ovog revizijskog suda, nižestepeni sudovi su pravilnom primjenom materijalnog prava odredbi iz čl. 2. i 3. Zakona o zabrani diskriminacije, donijeli odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva.

Prema odredbi iz člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije diskriminacijom će se, u smislu zakona, smatrati svako različito postupanje, uključujući svako isključivanje ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu grupi lica, a na osnovu njihove rase, boje kože, jezika,

vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze sa nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, polnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života. Članom 3. stav 1. Zakona o diskriminaciji je propisano da je neposredna diskriminacija svako različito postupanje po osnovama određenim u članu 2. zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila ili bi mogla da bude dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama, dok je stavom 2. istog člana Zakona propisano da posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterijum ili praksa ima ili bi imala efekat dovođenja nekog drugog lica ili grupe lica u nepovoljan položaj u odnosu na druga lica.

U konkretnom slučaju da bi se utvrdilo postojanje diskriminacije, koje je po navodima iz tužbe, izvršeno rasporedom zaposlenice S.B. na radno mjesto rukovodioca Ureda, potrebno je izvršiti upoređivanje radnih karakteristika tužiteljice sa sličnim ili istim sposobnostima drugog zaposlenika u pogledu obavljanja poslova rukovodioca Ureda. Iz činjeničnih utvrđenja proizilazi da tužiteljica ima visoku stručnu spremu i da je osposobljena i radi normativno pravne poslove, dok je zaposlenica S.B. sa višom stručnom spremom obavljala stručno operativne poslove i administrativno tehničke. Dakle, poslovi koje su zaposlenice obavljale i njihove stručne i radne sposobnosti nisu takve da bi se mogle upoređivati po bilo kom osnovu, pa time nema ni različitog postupanja tužene rasporedom S.B. na radno mjesto rukovodioca Ureda. Prilikom rasporeda zaposlenice S.B. direktor tužene je imao ovlaštenja iz člana 12. stav 1. Pravilnika o sistematizaciji poslova, da može izvršiti raspored zaposlenika na poslove višeg stepena stručne spreme u odnosu na stepen stručne spreme koju ima, ukoliko se kroz rad osposobio za obavljanje tih poslova ili ima posebna znanja potrebna za obavljanje tih poslova. Dakle, direktor tužene je, koristeći se svojim ovlaštenjima iz Pravilnika tužene, ocijenio radne sposobnosti zaposlenice S.B., kao adekvatne i iz tih razloga je rasporedio na te poslove. Postupanje tužene bilo je opravdano sa stanovišta opštih interesa tužene da se kvalitetno obavljaju svi poslovi, pa je pravilan zaključak nižestepenih sudova da nije bilo diskriminacije tužiteljice iz razloga različitog postupanja u odnosu na S.B.

Pravilan je i zaključak nižestepenih sudova da odredba člana 9. stav 1. Pravilnika o sistematizaciji poslova tužene nije diskriminatorna jer ne stavlja u nepovoljniji položaj određena lica zbog svoje rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekla i drugih karakteristika ili određene kategorije lica, već je navedena odredba generalno pravilo i važi za sve uposlenike tužene.

Bez osnova je pozivanje revidentice da je Aneks ugovora o radu S.B. od ... godine antidatiran, da se ne bi postupilo po njenoj prijavi od ... godine, jer ovi navodi nisu od uticaja na odluku suda kod činjenice da je raspored S.B. izvršen u skladu sa odredbama Pravilnika tužene i stečenim sposobnostima ove zaposlenice.

Iz svega naprijed navedenog proizilazi da su pravilne odluke nižestepenih sudova da nema diskriminacije u odnosu na tužiteljicu zbog rasporeda druge zaposlenice na radno mjesto rukovodioca Ureda i da joj ne pripada ni pravo na raspored na to radno mjesto ili drugo odgovarajuće, te naknada štete u vidu razlike plaće koju bi tužiteljica ostvarila da je raspoređena na navedeno radno mjesto.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značaja za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP), pa ih sud kao takve nije posebno ni obrazlagao.

Kako ne stoje revizijski razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tužiteljice valjalo odbiti i odlučiti kao u stavu prvom izreke ove presude.

Neosnovan je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 421,20 KM, jer u revizijskom postupku nije uspjela, pa je primjenom odredbe iz člana 397. stav 1. u vezi sa čl. 386. st. 1. ZPP valjalo odlučiti kao u drugom stavu izreke ove presude.

Predsjednica vijeća
Amra Hadžimustafić, s.r.